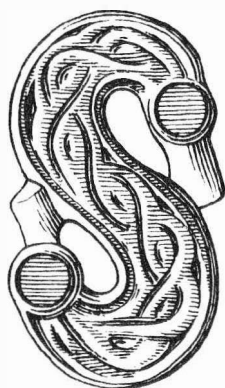

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

BRNO 1975

STŘEDOVĚKÉ NÁLEZY V PARTERU ZÁMECKÉ ZAHRADY VE SLAVKOVĚ

/ okr. Vyškov /

Lubomír Konečný, KSSPPOP Brno

V souvislosti s restituací barokního parteru před západním průčelím slavkovského zámku došlo na několika místech pod stratigrafii navážek barokních zahrad k objevům středověkého zdiva, keramiky a nálezům výrobně - sídelního charakteru. Středověké zdivo bylo kladeno z větších lomových kamenů na maltu a zapuštěno do podložního pelitického sedimentu. Nejzřetelněji bylo zachyceno v několika úsecích v prodloužení osy západního průčelí zámku, kde činila jeho šířka 180 cm. Ke stavebním objektům příslušela kulturní vrstva se zánikovým horizontem na úrovni původní hnědozemě, asi 2 m pod nynější úroveň parku.

Keramický materiál lze typologickou klasifikací globálně vřadit do období 14. - 17. stol. Střepy běžného šedého zboží z plochy horního parteru náleží 14., převážně však 15. stol. /typické varianty ven vyhnutých okrajů, doklady výrobní technologie tzv. loštického zboží/ i době renesanční /různbarevné polevy/. Typologicky jsou zastoupeny nejvíce hrnce s uchem, džbány, hrnce, poháry, hrncovité zásobnice, pánve s rukojetí a trojnožky, poháry na nožce a pokličky. Na běžné keramice se objevují vodorovné rýhy, papř. povlovná vlnovka, nebo plastické pásy s vtačenými rýhovanými důlky. Až na malou výjimku svědčí získaný náleзовý materiál o odřezávání nádob z rychlejšího kruhu, což je spolu s naprostou absencí značek či kolků i tuhové přísady v městském prostředí obvyklé již od konce 13. stol.

Na několika místech byla zachycena destrukční síť velkých, hrubě opracovaných světlých pískovcových kamenů, která byla v jednom případě v superpozici nad masivní středověkou zdí doplňovanou cihlami. Z kulturní vrstvy v úrovni původního terénu u této zdi byl získán cenný soubor polychromní keramiky místní provenience, převážně ze 16. stol. /včetně červené malby na růžově vypáleném střepu s bílešedým jádrem/. Rozsah podniknutých sond i nálezů byl zdokumentován a zaměřen.

Jedná se s největší pravděpodobností o pozůstatky severozápadní části osnovy raněgotické městské lokace, která byla zasypána nejpozději při zřízení zahradního parteru barokního zámku v posledním dvacetiletí 17. stol. Nálezy výrobně-sídelního charakteru /množství strusky, kostí a stavební destrukce/ v souvislosti s objevy masivního středověkého zdiva rovněž nevylučují, že do těchto míst původně zasahovalo příslušenství někdejší komendy německých rytířů, připomínané ve Slavkově již r. 1237, jejíž jádro je možno hledat nejspíše při bývalém farním kostele románského založení, zbořeném počátkem 18. století nedaleko jižní fasády dnešního zámku. Tradiční představa o stáří dnešního náměstí nemusí být jediné správná. R. 1575 se totiž ve městě připomínají dvě tržiště, z nichž jedno /patrně ještě částečně ve schematickém Petruziho prospektu ze třicátých let 18. stol./ se již nyní v městském půdoryse nejeví, protože jeho prostor beze zbytku zaujala v polovině 18. stol. nová barokní zahrada. Je otázka, zda toto zmizelé náměstí nemohlo být /jak by také nevylučoval starý průběh hlavních komunikací a situování bývalého městského kostela/ původním tržištěm městské lokace z doby kolem r. 1230.

Mittelalterliche Funde im Parterre des Schlossgartens in Slavkov /Bez. Vyškov/. Im Zusammenhang mit der Restitution des barocken Parterres vor der westlichen Fassade des Schlosses in Slavkov kam es an einigen Stellen unter der Stratigraphie der neuzeitlichen Gärten zu Entdeckungen von mittelalterlichem Gemäuer, Keramik aus dem 14. - 17. Jahrhundert und von Funden eines Produktions-Siedlungscharakters. Es handelt sich um die Überreste des nordwestlichen Teiles der Anlage der frühgotischen Stadtlokation, die bei der Errichtung des Gartens des barocken Schlosses in den letzten zwanziger Jahren des 17. Jahrhunderts zugeschüttet wurde. Es ist nicht ausgeschlossen, dass das Areal ursprünglich mit der lokalen Komende der Deutschen Ritter zusammenhing, deren Kern man bei der niedergerissenen Pfarrkirche suchen kann, die bis zum Beginn des 18. Jahrhunderts unweit der Südseite des heutigen Schlosses stand.

STŘEDOVĚKÉ "LOCHY" V HOLASICÍCH

/ okr. Brno-venkov /

Ivan Peškař, AÚ ČSAV Brno

/ Tab. 68 /

V souvislosti s přestavbou budovy pro MNV a kino v Holasicích byla ve dvoře rekonstruovaného domu vyhloubena jáma pro septik, jejíž dno se při vyrovnání před betonáží v jednom místě prolomilo do malé místnosti, spojené chodbami s dalšími. Vzhledem k neodkladnosti stavebních prací bylo možno objevený podzemní komplex, částečně zanesený závaly a naplaveninami, pouze prohlédnout a provést jen stručnou dokumentaci. Uměle vytvořené dutiny byly vykopány v kompaktní sprašové vrstvě vyvýšeniny nad pravým břehem ramene řeky Svratky, protékající kolem severovýchodní části obce. Místnůstka, jejíž strop byl prolomen novodobým výkopem, měla přibližně elipsovitý tvar s rovnými čely na koncích, 270 cm dlouhý a ma-

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík

Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový

Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská

Na titulním listě : stříbrná spona z doby stěhování národů ze Šakvic

Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně

Evidenční číslo : ÚVTEI-73332

Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné